

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

NOVICE MREŽE NVO ZA ZDRAVJE IN OSTALE NOVICE

[Podpišite Evropsko državljansko pobudo Za Evropo brez tobaka!](#)

Podpišite Evropsko državljansko pobudo »**Za okolje brez tobaka in prvo evropsko generacijo brez tobaka do leta 2030**«, s katero želimo nasloviti problematiko ogromne okoljske škode ter pre zgodnje smrti in izgubljenih let življenja, za katera je tobak vodilni preprečljivi dejavnik tveganja. Naš cilj je ustrežnejša in strožja evropska zakonodaja ter podpora Strategiji za zmanjševanje posledic rabe tobaka: Za Slovenijo brez tobaka 2022–2030.

Svoj podpis lahko odda vsak polnoleten državljan na spletni strani Evropske komisije, na [tej povezavi](#). Pobudo organizira več evropskih nevladnih organizacij, med njimi tudi Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo, ki je koordinator za Slovenijo, in Mladinska zveza Brez izgovora Slovenija.

S skupnimi močmi lahko vidno zmanjšamo gospodarsko, zdravstveno in okoljsko breme rabe tobaka tudi v Sloveniji.

[Prispevek na Televiziji Maribor: Škodljivost elektronskih cigaret](#)

V mesecu marcu je Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo sodelovala v prispevku Televizije Maribor na temo škodljivosti elektronskih cigaret. Prispevek si lahko ogledate na [tej povezavi](#).

[Prepoved kadilnic in arom v elektronskih cigaretah v Sloveniji?](#)

Na Ministrstvu za zdravje so pripravili predlog **novele zakona** o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov. Ta bi med drugim **prepovedala arome** v elektronskih cigaretah ter **kadilnice** v vseh zaprtih javnih in delovnih prostorih. Predlog je bil v javni razpravi do 30. marca.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

Razlog za pripravo zakonske novele, ki je razvidna iz dokumenta, objavljenega na portalu *eDemokracija*, je **ustrezna uskladitev nacionalne zakonodaje** s pravnim redom EU, saj je Evropska komisija lani ugotovila manjše nepravilnosti pri prenosu evropske direktive glede proizvodnje, predstavitve in prodaje tobačnih izdelkov.

Novela naj bi v nacionalno zakonodajo prenesla delegirano direktivo Evropske komisije glede strožjih določb za ogrevane tobačne izdelke. Ta uvaja **prepoved značilnih arom** za ogrevane tobačne izdelke in aromatičnih snovi v katerikoli od njihovih komponent. Direktiva prav tako za **embalažo ogrevanih tobačnih izdelkov** uvaja splošna, informativna in sestavljena zdravstvena opozorila, kot to velja za druge tobačne izdelke za kajenje.

[Svetovni dan boja proti raku 2023 dokazuje moč skupnega ukrepanja](#)

Želja in zanos, da bi se o potrebah ljudi, ki živijo z rakom, slišalo, sta bila očitna že v dneh in tednih pred **svetovnim dnevom boja proti raku**, ki ga obeležujemo 4. februarja. Kampanja za »**zapolnitev vrzeli v oskrbi**« in zagotovitev, da imajo ljudje povsod dostop do oskrbe, ki jo potrebujejo, ne glede na to, kdo so ali kje živijo, je bila sprejeta po vsem svetu.

Zaradi več sto tisoč objav na družbenih omrežjih in ogromnega števila spletnih obiskovalcev, več kot 25.000 omemb v medijih in na stotine dejavnosti, ki so jih organizirali posamezniki in ustanove, je ta **svetovni dan boja proti raku 2023** poskrbel za izjemen uspeh.

Tako kot v preteklosti je na stotine nevladnih in mednarodnih organizacij, vključno s **Svetovno zdravstveno organizacijo**, ter več držav – vključno s Kanado, Francijo, Nemčijo, Hong Kongom, Irsko, Združenim kraljestvom in ZDA – izkoristilo to priložnost za ozaveščanje o tveganjih za nastanek raka ali ponovno zavezo glede delovanja na področju obvladovanja raka in bolj vključujoče politike.

[Na Havajih zakonodajalci spodbujajo prepoved okusov in višje davke v boju proti vejanju najstnikov](#)

Zagovorniki zdravja mladih pravijo, da je »vejanje« srednješolcev in učencev v zadnjih razredih osnovnih šol doseglo **krizno stopnjo** – in pozivajo zakonodajalce, naj prepovejo vse **aromatizirane vejpe in tobačne izdelke**. Medtem ko nasprotniki trdijo, da se s problematiko pretirava, učitelji pravijo, da se s tovrstnimi težavami ukvarjajo vsak dan.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

Pričakuje se, da bodo zakonodajalci sprejeli **obsežno zakonodajo**, potem ko je bila lansko leto sprejeta prepoved izdelkov za vejpanje z okusom, vendar je bil njen sprejem preložen zaradi vloge odločilnega veta. Medtem pa učitelji pravijo, da otroci, ki se borijo z **zasvojenostjo** z nikotinom, motijo pouk v razredih.

Laverne Moore je učiteljica posebnega izobraževanja na srednji šoli McKinley High in je še posebej zaskrbljena zaradi vejpanja, saj vidi in pozna otroke in najstnike, ki se borijo s svojo zasvojenostjo. Povedala je, da imajo najstniki zaradi zasvojenosti težave predvsem s **pozornostjo in impulzivnim vedenjem**.

[Na Škotskem upada število ljudi, ki želijo opustiti kajenje](#)

Število ljudi, ki poskušajo **opustiti kajenje**, se je **zmanjšalo**. Zaradi tega so se okrepile zahteve po izboljšanju podpore tistim, ki želijo za vedno opustiti kajenje na Škotskem.

Po najnovjšem poročilu državne zdravstvene službe NHS, ki vključuje podatke zajete med **aprilom 2021 in marcem 2022**, je v tem obdobju poskušalo kajenje opustiti **31.359 ljudi**. To število je manjše za približno **17.000 ljudi** v primerjavi z **48.749 kadilci**, ki so poskušali opustiti svojo razvado med letoma **2019 in 2020**. Ugotovitve, ki jih je objavila organizacija za javno zdravje Škotske, prav tako označujejo že **10. leto zapored**, ko se je število ljudi, ki opuščajo kajenje, **zmanjšalo**.

Dobrodelna zdravstvena organizacija ASH Scotland (Action on Smoking and Health Scotland), katere cilj je zmanjšati škodo, ki jo **povzroča tobak**, je sporočila, da mora škotska vlada **okrepiti specialistične storitve** za opuščanje kajenja, za približno **730.000 Škotov**, ki še kadijo. Število poskusov **opuščanja kajenja** se je namreč **zmanjšalo** za več kot eno tretjino v primerjavi s prejšnjim letom.

[Seznam krvodajalskih akcij v mesecu APRILU najdete tukaj.](#)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

ZANIMIVE NOVICE S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA PO SVETU

[Kalifornija bi lahko za vedno prepovedala prodajo vseh tobačnih izdelkov vsem, rojenim po letu 2007](#)

Skupščinski zakon 935, ki ga je vložil član skupščine Damon Connolly, D-San Rafael, bi uvedel spremembo, da bi bilo vsem **rojenim po letu 2007**, prepovedano prodajati vse tobačne izdelke. Če bi bil nekdo rojen 1. januarja 2007, bi bil danes star **16 let**. Predlog zakona je podoben zakonu, ki ga je **Nova Zelandija** sprejela lani, kjer državna zakonodaja prepoveduje prodajo tobaka **rojenim po 1. januarju 2009**.

»Spodbuda za predlog zakona je v resnici to, da že 50 let vemo, da **tobačni in nikotinski izdelki povzročajo raka**, povzročajo neverjetno zasvojenost in zmanjšujejo kakovost življenja,« je Connolly povedal za časopis The Sacramento Bee.

[Zmanjšanje kajenja po uvedbi visokih davkov](#)

Državni minister na ruandskem **Ministrstvu za zdravje**, dr. Yvan Butera, je zakonodajalcem predstavil, da se je **kajenje** med prebivalci Ruande **zmanjšalo** predvsem zaradi visokih davkov in cen tobaka. Te informacije je podal med plenarnim zasedanjem spodnjega doma, ki je potekalo 20. februarja 2023, na katerem je bil **sprejet zakon** o odobritvi pristopa Ruande k **Protokolu za odpravo nedovoljene trgovine s tobačnimi izdelki**.

Zakon v zvezi z **nadzorom nad tobakom** je bil sprejet leta 2013 in podatki kažejo, da je leta 2012 **12,9 odstotka** Ruandcev kadilo tobak, sedaj pa je ta stopnja padla na **7,1 odstotka**.

»Od uveljavitve zakona se je kajenje zmanjšalo za **pet odstotkov**, kar je za nas razveseljivo in kaže, da smo **na pravi poti**, saj se uporaba tobaka **močno zmanjšuje**,« je še dejal dr. Yvan Butera.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

E-cigarete naj bodo v enotni embalaži – tako kot klasične cigarete

Vejpnanje je v Veliki Britaniji hitro rastoča navada, zlasti **med mlajšimi**. Raziskava dobrodelne zdravstvene organizacije ASH (Action on Smoking and Health) je pokazala, da je leta 2022 **7 odstotkov** 11 do 17-letnikov v Veliki Britaniji uporabljalo e-cigarete, v primerjavi s **3,3 odstotki** najstnikov, ki so jih uporabljali leto prej.

Vejpnanje se na **agresiven način trži** in ponuja mlajšim odraslim. Embalaža je opremljena s kulturnimi referencami, ki so **najstnikom** všeč in jih razumejo, kot so na primer video igre.

Embalaža izdelkov za vejpnanje je videti **zabavna**: svetle barve izstopajo, delujejo veselo in prijazno. Poudarjeni so sladki okusi. **Logotipi** in **slogani** so drzni in preprosti.

Za **zaščito zdravja** mladih je treba uvesti enotno embalažo. To bi zmanjšalo možnosti **navajanja** nove generacije na **nikotin**. Brez logotipov, barv ali slik, bodo izdelki za vejpnanje **manj zanimivi in privlačni** za potencialne stranke.

WEBINARJI, KONFERENCE IN OSTALI DOGODKI

[66. zasedanje Komisije OZN za droge \(CND\) – 13.–17. marec 2023](#)

Redno **66. zasedanje Komisije OZN za droge (CND)** je letos potekalo od 13. do 17. marca na Dunaju. Komisija se sestane vsako leto, da razpravlja o globalnem stanju nadzora nad drogami in sprejme resolucije, ki bodo usmerjale pot naprej.

Na petdnevnem zasedanju so države članice med drugim izmenjale mnenja o izvajanju mednarodnih pogodb o nadzoru nad drogami, o medagencijskem sodelovanju in usklajevanju prizadevanj pri obravnavanju in boju proti svetovnemu problemu drog, o priporočilih pomožnih organov Komisije in o prispevkih Komisije k pregledu in izvajanju Agende 2030 za trajnostni razvoj.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Strokovni posvet o zdravstveni oskrbi Romov v Mariboru in okolici - 3. april 2023](#)

3. aprila 2023 je v UKC Maribor potekal **Strokovni posvet o zdravstveni oskrbi Romov v Mariboru in okolici**, ki ga je Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo soorganizirala z Ministrstvom za zdravje in Zvezo Romov Slovenije. Na posvetu so svoje izkušnje s tega področja predstavili zdravstveni delavci in drugi strokovni delavci. Med govorce je bila tudi predstavnica SZOTK.

Udeleženci so se med drugim seznanili z iskanjem skupnih oblik pomoči in rešitev romske problematike v Mestni občini Maribor, s srečevanjem Rominj znotraj sistema zdravstvenega varstva, s pomenom referenčne ambulante za zdravje Romov, z vsebinami Centra za krepitev zdravja pri delu z Romi in z aktivnostmi nevladnih organizacij na področju pomoči Romom v povezavi z njihovim zdravjem.

NAPOVEDNIK DOGODKOV

[Nacionalni simpozij ob Svetovnem dnevu brez tobaka – 25. maj 2023](#)

Nacionalni simpozij ob Svetovnem dnevu brez tobaka bo potekal 25. maja 2023 pod sloganom »**ZA Slovenijo brez tobaka in nikotina 2040**«. Simpozij soorganizirajo NIJZ, Ministrstvo za zdravje, Svetovna zdravstvena organizacija, Inštitut za zdravje in okolje, Klinika Golnik, Mladinska zveza Brez izgovora Slovenija in Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo.

Dogodek bo potekal v živo. Več informacij o simpoziju, vključno z lokacijo, vabilom in programom bo objavljenih kmalu. S simpozijem obeležujemo Svetovni dan brez tobaka, ki je vsako leto 31. maja.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

RAZPISI NA PODROČJU ZDRAVJA IN OKOLJA

[Obzorje Evropa: Dostop do zdravstvenih storitev in oskrbe za osebe v ranljivih situacijah](#)

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: 30.000.000 EUR

Rok prijave: 19. 9. 2023

[Obzorje Evropa: Razpisa za sofinanciranje raziskovalnih in inovativnih projektov na področju ohranjanja zdravja za leto 2024](#)

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: 80.000.000 EUR

Rok prijave: 19. 9. 2023

[Obzorje Evropa: Okolje in zdravje - Vpliv onesnaženosti okolja na nalezljive bolezni](#)

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: 60.000.000 EUR

Rok prijave: 19. 9. 2023

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Obzorje Evropa: Celostna podpora pri zagotavljanju zdravja in varstva otrok in mladostnikov v vedno bolj digitalni družbi](#)

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: 30.000.000 EUR

Rok prijave: 19. 9. 2023

[Obzorje Evropa: Prilagojeno preprečevanje nenalezljivih bolezni – obravnavanje področij na katerih potrebe niso izpolnjene z uporabo več virov podatkov](#)

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: 50.000.000 EUR

Rok prijave: 19. 9. 2023